

Ecologische inventarisatie Ds. Berkhofweg, Lemele

projectnummer: 170.00.03.32.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Ds. Berkhofweg, Lemele

Datum: 14-02-2019

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om een tweetal 2-onder-1-kapwoningen te bouwen op een terrein gelegen tussen Dominee Berkhofweg 3 en 5 te Lemele.

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 7 februari 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: half bewolkt, 7°C, zwakke wind en wat motregen.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een grasveld dat aan 3 zijden omringd wordt door groenstroken met opgaande beplanting tussen de Dominee Berkhofweg en Hellendoornseweg. Aan de kant van de Ds. Berkhofweg staan enkele vrijstaande bomen. Bebouwing en permanent oppervlaktewater ontbreken in het plangebied. De ontwikkeling bestaat uit de bouw van een tweetal 2-onder-1-kapwoningen. Er wordt vegetatie verwijderd en grond vergraven. De bomen aan de kant van de Hellendoornseweg worden gekapt. De bomen aan de kant van de ds. Berkhofweg worden zoveel mogelijk gespaard.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF)² via Quickscanhulp.nl³ ('© NDFF - quickscanhulp.nl 30-01-2019 15:59:43') blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het betreffen vogels met jaar- rond beschermde nesten, zoogdieren, insecten, amfibieën, reptielen en planten.

Het grasveld bestaat voornamelijk uit algemeen voorkomende grassoorten, mos en soorten als paardenbloem, duizendblad en klein kruiskruid. De struwelen aan de noordwest- en zuidoostkant van het plangebied bestaan onder andere uit hazelaar en klimop.

Grenzend aan de Ds. Berkhofweg staan enkele vrijstaande bomen, zoals eik en linde. In de bosschage aan de Hellendoornse weg staat taxus, hulst, eik en hazelaar. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten, zoals de dennenorchis en de kartuizer anjer zijn in de directe omgeving bekend (quickscanhulp.nl), maar zijn gezien de terreingesteldheid niet in het plangebied te verwachten.

Impressie van het plangebied gezien vanaf de Ds. Berkhofweg (Foto 1) en vanaf de Hellendoornseweg (Foto 2) (7 februari 2019)

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

In een loofboom in de noordwestelijke rand is een relatief groot nest aangetroffen, waarbij het niet is uitgesloten dat het gaat om een nestplaats van ransuil, een soort die graag broedt in verlaten nesten van ekster of zwarte kraai. De nesten van ransuil zijn jaarrond beschermd. Er zijn geen sporen gevonden die erop wijzen dat ransuil dit nest in gebruik heeft. Doordat het veldbezoek in de winter is uitgevoerd, kan echter niet met zekerheid worden gesteld dat het geen jaarrond beschermd nest van ransuil betreft. Andere potentiële nestplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Het plangebied kan een klein deel uitmaken van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten als huismus, sperwer en ransuil.

In een taxus langs de Hellendoornseweg is een nest van vermoedelijk houtduif aangetroffen. In de opgaande begroeiing zijn verder enkele andere algemene soorten als merel, winterkoning en heggemus broedend te verwachten. De nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd.

In de bomen in het plangebied zijn geen ruimtes vastgesteld die geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats, zoals holtes of loszittende schors. Het plangebied kan wel een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. Uit de directe omgeving (0-1 kilometer) zijn gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis bekend, waarvoor het plangebied geschikt foerageergebied vormt.

De opgaande beplanting in het plangebied vormt geen onderdeel van een doorlopende structuur, zodat het plangebied geen onderdeel zal uitmaken van een essentiële vliegroute van vleermuizen.

Voor de groenstroken langs het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de uit de omgeving bekende bosmuis, egel en rosse woelmuis (Quickscanhulp.nl), waarvoor in de provincie Overijssel een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de directe omgeving (0 -1 kilometer) van het plangebied is het voorkomen van een aantal niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren bekend, waarvan met name eekhoorn en steenmarter ook regelmatig in stedelijk gebied voorkomen. In de bomen binnen het plangebied zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Ook zijn geen (sporen van) eekhoorn waargenomen, zodat het voorkomen van eekhoorn kan worden uitgesloten. Ook zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een (verblijfplaats van) steenmarter. Hooguit foerageert steenmarter af en toe in het plangebied.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de zeldzame boomkikker en poelkikker. De boomkikker stelt hoge eisen aan het leefgebied. Als landhabitat zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang. Het plangebied is door het ontbreken van geschikt biotoop niet geschikt voor de boomkikker en poelkikker.

Naar verwachting vormt het plangebied wel landbiotoop voor een aantal algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, waarvoor in de provincie Overijssel een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal beschermde soorten voor uit de soortgroepen reptielen, te weten hazelworm, ringslang, levendbarende hagedis en zandhagedis (quickscanhulp.nl). Gezien de geïsoleerde ligging in de bebouwde kom van Lemele en de inrichting van het plangebied, kunnen deze soorten echter op voorhand worden uitgesloten binnen het plangebied. Geschikt leefgebied voor deze soorten is aanwezig in de natuurgebieden om Lemele.

Tenslotte zijn de vlindersoorten aardbeivlinder en sleedoornpage bekend uit de omgeving van het plangebied (quickscanhulp.nl). De waardplanten van deze soorten, zoals sleedoorn, ontbreken echter binnen het plangebied. Deze vlindersoorten en overige ongewervelden, zoals de beekrombout, (quickscanhulp.nl) kunnen worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt leefgebied.

TOETSING

Een klein deel van het foerageergebied van vleermuizen of vogels met jaarrond beschermde nesten zal door de uitvoering van de werkzaamheden verloren gaan. In de directe omgeving van het plangebied is echter ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor de te verwachten soorten en door de ontwikkeling van tuinen kan er op termijn nieuw foerageergebied ontstaan. Negatieve effecten op vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied kunnen dan ook worden uitgesloten.

In een loofboom in de noordwestelijke rand is een relatief groot nest aangetroffen, waarbij het niet is uitgesloten dat het gaat om een nestplaats van ransuil. Er kan niet worden uitgesloten dat het jaarrond beschermde nest van een ransuil verloren gaat bij het kappen van deze boom. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of ransuil gebruik maakt van dit nest. Op basis van het nader onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten op ransuil optreden en of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Steenmarter kan incidenteel foerageren in het plangebied. Voor deze soort is in Lemele in ruime mate alternatief en hoogwaardig foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ontwikkelingen zijn dan ook niet aan de orde.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Overijssel. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de soortgroepen reptielen en ongewervelden kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten doordat het plangebied geen geschikt biotoop vormt voor deze soorten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

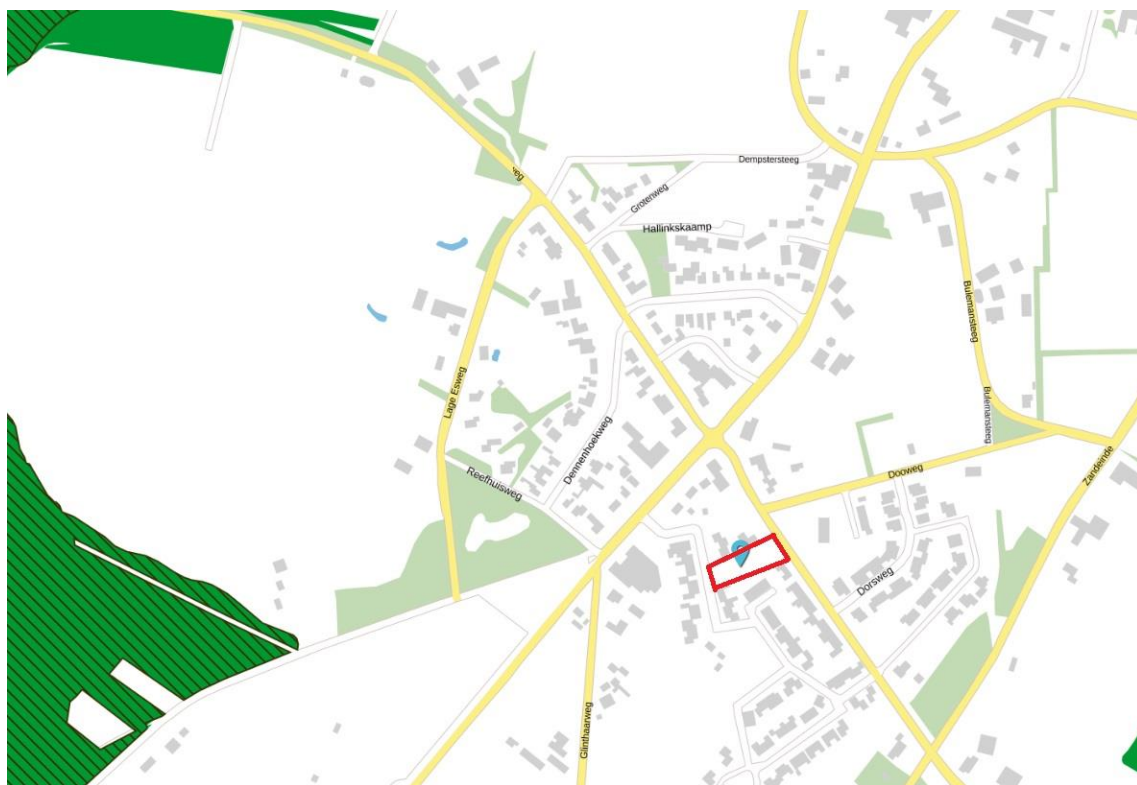
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Overijssel uitgewerkt in de Omgevingsvisie Overijssel en de bijbehorende Omgevingsverordening Overijssel 2018. Het NNN in Overijssel kent geen externe werking.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Vecht- en Beneden-Reggegebied' op een afstand van ongeveer 500 meter ten zuidwesten van het plangebied (zie figuur 1).

De gronden van het plangebied zijn verder niet aangewezen als NNN in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op ruim 400 meter ten zuidoosten van het plangebied.

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging, heeft het plangebied geen belangrijke ecologische relaties met beschermde natuurgebieden. Het plangebied wordt van de beschermde natuurgebieden gescheiden door de bebouwing en wegen van Lemele.

Figuur 1. Het plangebied met in donkroen met diagonale strepen N2000-gebied en in donkergroen het NNN (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

TOETSING

Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Lemele, de afstand tot Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden Reggegebied en de aard van de ontwikkelingen, zijn geen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden te verwachten.

De beoogde ontwikkelingen vinden plaats op ruime afstand van het NNN. Negatieve effecten op het NNN naar aanleiding van de ontwikkelingen zijn dan ook niet aan de orde. De plannen zijn niet in strijd met de Omgevingsverordening Overijssel 2018.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. In een loofboom in de noordwestelijke rand van het plangebied is een nest aangetroffen, waarvan niet kan worden uitgesloten dat het een jaarrond beschermde nestplaats van een ransuil betreft. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of ransuil gebruikt maakt van dit nest. Op basis van het nader onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten op ransuil optreden en of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van de overige voorkomende vogels.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening 2018 van de Provincie Overijssel.